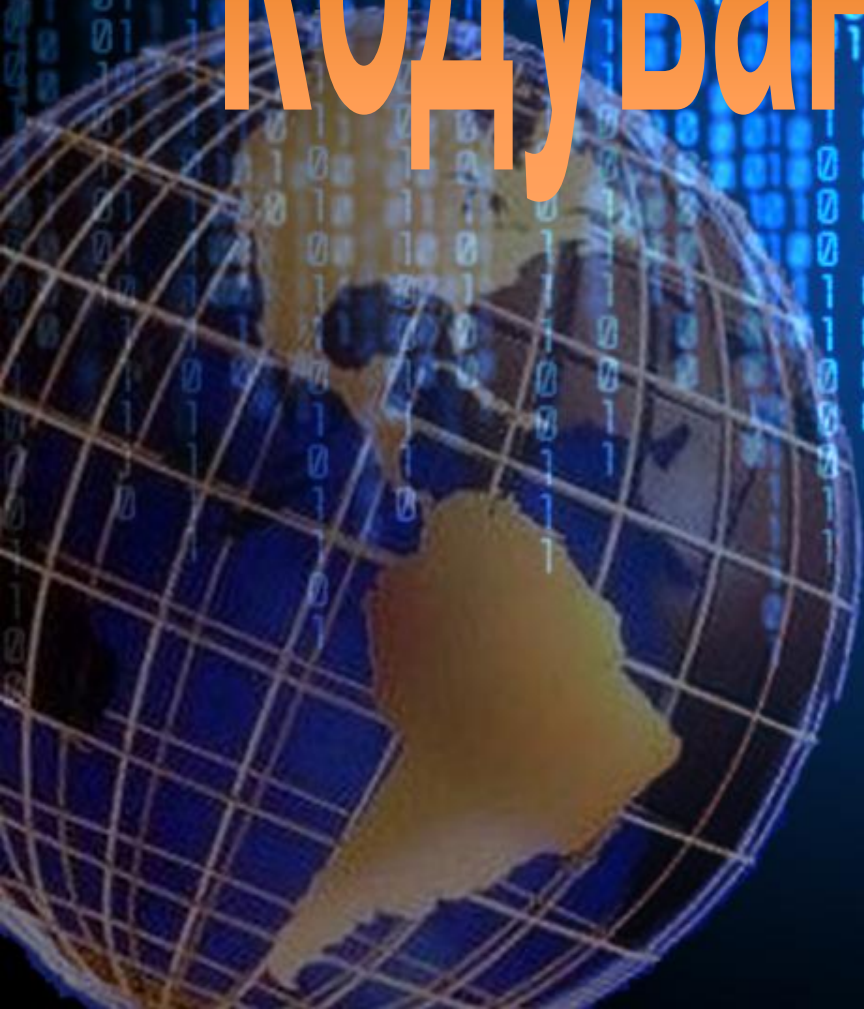

Кодування інформації

Чарльз Беббідж
(1791-1871),

*англійський математик і
інженер,
розробив принципи,
на основі яких
конструюються всі
сучасні комп'ютери.*

Леді-програміст Августа Ада Лавлейс

Ада Лавлейс запропонувала Чарльзу Бэббиджу застосувати двійкову систему числення. Вона написала кілька програм для аналітичної машини, розробила теорію програмування.

Вільгельм Готфрід Лейбніц (1646-1716)

Починаючи зі студентських років і до кінця життя великий європейець, німецький учений Готфрід Вільгельм Лейбніц займався дослідженням властивостей двійкової системи числення, що стала надалі основною при створенні комп'ютерів.

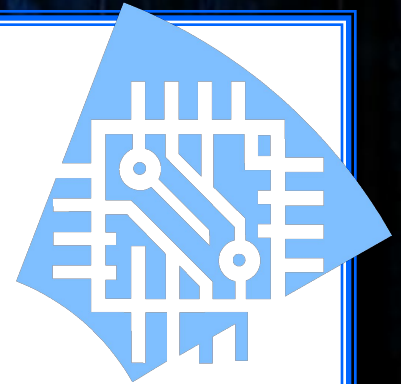
Зображення медалі В. Лейбніца

Значимість двійкової системи числення для кодування інформації

В ЕОМ використовують двійкову систему, тому що вона має ряд переваг перед іншими системами:

- для її реалізації потрібні технічні елементи з двома можливими станами (є струм, немає струму; увімкнено, вимкнено і т.д.; одним із станів ставиться у відповідність 1, інакше - 0), а не десять, як у десятковій системі;
- подання інформації за допомогою лише двох станів надійно і помехоустойчиво; спрощується виконання арифметичних дій;
- можливість використання апарату булевої алгебри для виконання логічних перетворень інформації.

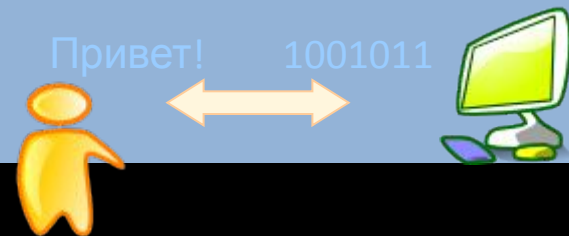
Двійкове кодування інформації

Вся інформація, яку обробляє комп'ютер повинна бути представлена двійковим кодом за допомогою двох цифр: **0** та **1**. Ці два символи прийнято називати **двійковими** цифрами або **бітами**.

З допомогою двох цифр **0** і **1** можна закодувати будь-яке повідомлення. Це стало причиною того, що в комп'ютері обов'язково повинно бути організовано два важливих процеси: **кодування** і **декодування**.

Кодування - перетворення вхідної інформації у форму, яка сприймається комп'ютером, тобто двійковий код.

Декодування - перетворення даних з двійкового коду у форму, зрозумілу людині.

Чому двійкове кодування?

З точки зору технічної реалізації використання двійкової системи числення для кодування інформації виявилось набагато простішим, ніж застосування інших способів. Дійсно, зручно кодувати інформацію в вигляді послідовності нулів та одиниць, якщо уявити ці значення як два можливих стійких стани електронного елемента:

0 – відсутність електричного сигналу;

1 – наявність електричного сигналу.

Способи кодування і декодування інформації в комп'ютері, в першу чергу, залежить від виду інформації, а саме, що має кодуватися: числа, текст, графічні зображення або звук.

Система числення

Для запису інформації про кількість об'єктів використовуються числа. Числа записуються за допомогою набору спеціальних символів.

Система числення – спосіб запису чисел за допомогою набору спеціальних знаків, які називаються цифрами.

Двійкова система числення

Двійкова система числення - позиційна система числення з основою 2.
Використовуються цифри 0 і 1.

Двійкова система використовується в цифрових пристроях, оскільки є найбільш простий і задовольняє вимогам:

Чим менше значень існує в системі, тим простіше виготовити окремі елементи.

Чим менше кількість станів у елемента, тим вище завадостійкість і тим швидше він може працювати.

Алфавіт десятковій, двійковій, вісімковій і шістнадцятковій систем чис

Система числення	Підстава	Алфавіт цифр
Десяткова	10	0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Двійкова	2	0, 1
Вісімкова	8	0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Шістнадцяткова	16	0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, A, B, C, D, E, F

Відповідність десятковій, двійковій, вісімковій і шістнадцятковій систем числення

p=10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
p=2	0	1	10	11	100	101	110	111	1000	1001	1010	1011	1100	1101	1110	1111	10000
p=8	0	1	2	3	4	5	6	7	10	11	12	13	14	15	16	17	20
p=16	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F	10

Кількість використовуваних цифр називається **основою системи числення**.

Напишемо приклад числа 123:

123_{10} - це число 123 в десятковій системі числення;

1111011_2 - те ж число, але в двійковій системі.

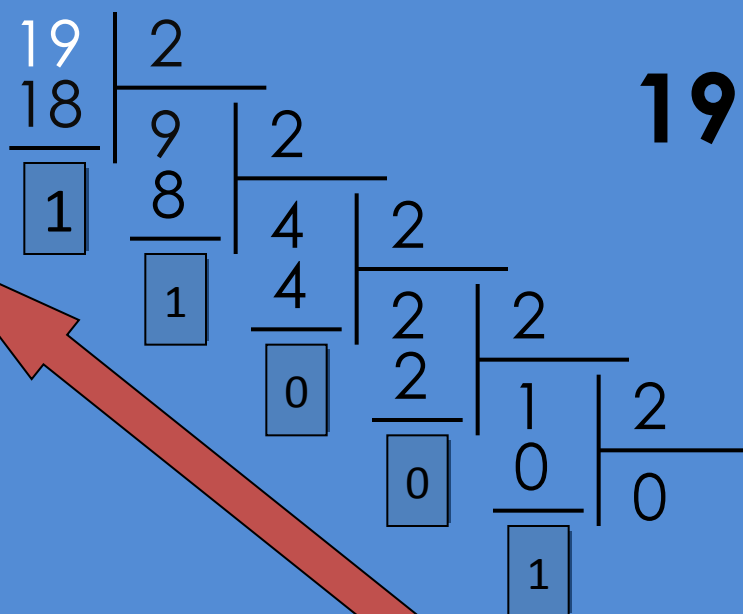
6 5 4 3 2 1 0

Двійкове число 1111011 розписуємо у вигляді: $1111011_2 = 1*2^6 + 1*2^5 + 1*2^4 + 1*2^3 + 0*2^2 + 1*2^1 + 1*2^0$

Переклад числа 19 ЗАПИШЕМО!

10 → 2

$$19 = 10011_2$$

2 → 10

4 3 2 1 0   разряды

$$10011_2 = 1 \cdot 2^4 + \cancel{0 \cdot 2^3} + \cancel{0 \cdot 2^2} + 1 \cdot 2^1 + 1 \cdot 2^0$$

Числа в комп'ютері зберігаються та обробляються в двійковій системі числення. Послідовність нулів і одиниць називають **двійковим кодом**

символ	10-Б код	2-Б код	символ	10-Б код	2-Б код	символ	10-Б код	2-Б код	символ	10-Б код	2-Б код
Т	128	10000000		160	10100000	А	192	11000000	а	224	11100000
Г	129	10000001	Ў	161	10100001	Б	193	11000001	б	225	11100001
,	130	10000010	ў	162	10100010	В	194	11000010	в	226	11100010
г	131	10000011	Ј	163	10100011	Г	195	11000011	г	227	11100011
„	132	10000100	о	164	10100100	Д	196	11000100	д	228	11100100
...	133	10000101	Г	165	10100101	Е	197	11000101	е	229	11100101
†	134	10000110	!	166	10100110	Ж	198	11000110	ж	230	11100110
‡	135	10000111	§	167	10100111	З	199	11000111	з	231	11100111
€	136	10001000	£	168	10101000	И	200	11001000	и	232	11101000
‰	137	10001001	©	169	10101001	Й	201	11001001	й	233	11101001
Љ	138	10001010	€	170	10101010	К	202	11001010	к	234	11101010
<	139	10001011	«	171	10101011	Л	203	11001011	л	235	11101011
Њ	140	10001100	¬	172	10101100	М	204	11001100	м	236	11101100
Ќ	141	10001101	-	173	10101101	Н	205	11001101	н	237	11101101
Ћ	142	10001110	@	174	10101110	О	206	11001110	о	238	11101110
Ќ	143	10001111	Ї	175	10101111	П	207	11001111	п	239	11101111
ђ	144	10010000	°	176	10110000	Р	208	11010000	р	240	11110000
‘	145	10010001	±	177	10110001	С	209	11010001	с	241	11110001
’	146	10010010	І	178	10110010	Т	210	11010010	т	242	11110010
“	147	10010011	і	179	10110011	У	211	11010011	у	243	11110011
”	148	10010100	г	180	10110100	Ф	212	11010100	ф	244	11110100
•	149	10010101	и	181	10110101	Х	213	11010101	х	245	11110101
—	150	10010110	¶	182	10110110	Ц	214	11010110	ц	246	11110110
—	151	10010111	·	183	10110111	Ч	215	11010111	ч	247	11110111
□	152	10011000	ë	184	10111000	Ш	216	11011000	ш	248	11111000
™	153	10011001	№	185	10111001	Щ	217	11011001	щ	249	11111001
љ	154	10011010	€	186	10111010	Ъ	218	11011010	ъ	250	11111010
›	155	10011011	»	187	10111011	Ы	219	11011011	ы	251	11111011
њ	156	10011100	ј	188	10111100	Ь	220	11011100	ь	252	11111100
ќ	157	10011101	ѕ	189	10111101	Э	221	11011101	э	253	11111101
ћ	158	10011110	ѕ	190	10111110	Ю	222	11011110	ю	254	11111110
џ	159	10011111	ї	191	10111111	Я	223	11011111	я	255	11111111

дува
ексто
форма

символ	10- Б код	2-Б код	символ	10- Б код	2-Б код	символ	10-Б код	2-Б код	символ	10-Б код	2-Б код
	32	00100000	8	56	00111000	P	80	01010000	h	104	01101000
!	33	00100001	9	57	00111001	Q	81	01010001	i	105	01101001
"	34	00100010	:	58	00111010	R	82	01010010	j	106	01101010
#	35	00100011	;	59	00111011	S	83	01010011	k	107	01101011
\$	36	00100100	<	60	00111100	T	84	01010100	l	108	01101100
%	37	00100101	=	61	00111101	U	85	01010101	m	109	01101101
&	38	00100110	>	62	00111110	V	86	01010110	n	110	01101110
'	39	00100111	?	63	00111111	W	87	01010111	o	111	01101111
(	40	00101000	@	64	01000000	X	88	01011000	p	112	01110000
)	41	00101001	A	65	01000001	Y	89	01011001	q	113	01110001
*	42	00101010	B	66	01000010	Z	90	01011010	r	114	01110010
+	43	00101011	C	67	01000011	[	91	01011011	s	115	01110011
,	44	00101100	D	68	01000100	\	92	01011100	t	116	01110100
-	45	00101101	E	69	01000101	]	93	01011101	u	117	01110101
.	46	00101110	F	70	01000110	^	94	01011110	v	118	01110110
/	47	00101111	G	71	01000111	_	95	01011111	w	119	01110111
0	48	00110000	H	72	01001000	`	96	01100000	x	120	01111000
1	49	00110001	I	73	01001001	a	97	01100001	y	121	01111001
2	50	00110010	J	74	01001010	b	98	01100010	z	122	01111010
3	51	00110011	K	75	01001011	c	99	01100011	{	123	01111011
4	52	00110100	L	76	01001100	d	100	01100100		124	01111100
5	53	00110101	M	77	01001101	e	101	01100101	}	125	01111101
6	54	00110110	N	78	01001110	f	102	01100110	~	126	01111110
7	55	00110111	O	79	01001111	g	103	01100111	□	127	01111111

Яку кількість комп'ютерів ви бачите? Відповідь дайте у двійковій, вісімковій і десятковій системах числення

Яку кількість комп'ютерів ви бачите? Відповідь дайте у двійковій, вісімковій і десятковій системах числення

